

رهبری

موافقت رهبر فرزانه انقلاب با ضوابط عفو و تخفیف مجازات محکومان

در آستانه هفدهم ربیع الاول سالروز میلاد حضرت محمد مصطفی (ص) و حضرت امام صادق(ع) رهبر انقلاب اسلامی، با درخواست رئیس قوه قضائیه برای عفو و تخفیف مجازات جمعی از محکومان دادگاه‌ها موافقت کردند.

در نامه حجت‌الاسلام والمسلمین محسنی اژه‌ای درخواست عفو و تخفیف مجازات برای محکومان دادگاه‌های عمومی و انقلاب، سازمان قضایی نیروهای مسلح و سازمان تعزیرات حکومتی که محکومیت آنان تا ۱۹ شهریور قطعی می‌یابد، درخواست شده است. در این نامه برای عفو و تخفیف مجازات محکومان جرایم امنیتی آمده؛ باید از زمان قطعیت حکم این افراد بیش از ۵ سال گذشته و به عللی تاکنون اجرا نشده باشد، مشروط بر اینکه از زمان قطعیت دادنامه فاقد هرگونه موضع گیری مخالف مصالح کشور و اقدام معارضه‌آمیز باشند. همچنین باقی‌مانده حبس بیماران صعب‌العلاج یا لاعلاج مشمول عفو می‌شود، مشروط بر تایید بیماری در کمیسیون پزشکی قانونی. بخشی هم درمورد محکومان جزای نقدی است. «سرقت مسلحانه یا مقرون به آزار یا سارقینی دارای محکومیت کفیری»، «جرایم مواد مخدر به صورت مسلحانه»، «خربد و فروش قاچاق سلاح گرم»، «جرایم علیه امنیت داخلی و خارجی»، «جاسوسی و عضویت درگروه‌های تروریستی» یا «آدم‌ربایی، اسید پاشی، جعل اسکناس و ضرب سکه تقلبی»، جرایمی هستند که از این عفو و تخفیف مجازات مستثنی شده‌اند.

صدای پاستور

فاطمه مهاجرانی

سخنگوی دولت

در ضرورت بهره‌وری و سخنان سنجیده رئیس جمهوری

سخنان رئیس جمهوری در جلسه شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان اردبیل، که با صراحت گفتند «از رهبر انقلاب درخواست کردم کارمندان ۹ بیانیه و ۱۳ پروند، زیرا کاری انجام نمی‌دهیم؛ کار نداریم که انجام دهیم، اما آب و برق و گاز مصرف می‌کنیم»، یک مسأله مهم کشور را به مرکز توجه آورد: بهره‌وری و بزرگ بودن دولت. برخی این جمله را «دست‌انودن نقادی قرار دادند، اما رئیس جمهوری با این سخن نه تنها از وضع موجود نظام اداری انتقاد کرد، بلکه هشدار داد که با وضع کنونی ساختار اداری نمی‌تواند بار توسعه را به دوش بکشد. در جامعه‌ای که دستگاه‌های اداری بزرگ، پرهزینه و کم‌اثر باشند، منابع ملی هدر می‌روند و فشار تورم بر دوش مردم بیشتر می‌شود.

در ادبیات اقتصادی بهره‌وری به معنای استفاده بهینه از منابع برای تولید کالا یا خدمات بیشتر با هزینه کمتر است. کشوری که نتواند بهره‌وری را افزایش دهد، حتی اگر درآمد زیاد داشته باشد، دچار معضل اتلاف منابع و رکود خواهد شد. در شرایطی که ایران با محدودیت منابع، ناترازی، تحریم‌ها و چالش‌های اقتصادی مواجه است، افزایش بهره‌وری اهمیت بیشتری می‌یابد. به دیگر سخن، رشد اقتصادی با سرمایه‌گذاری بیشتر یا استخدام نیروی انسانی تازه به دست نمی‌آید بلکه منابع موجود باید با کارایی بیشتری به کار گرفته شوند.

در برنامه هفتم پیشرفت، رشد اقتصادی ۸ درصد تعیین شده که نزدیک به ۳ درصد آن باید از رشد بهره‌وری کل تأمین می‌شد. با اینکه مقایسه‌های جهانی نشان می‌دهد بهره‌وری نیروی کار در ایران کمتر از نصف میانگین کشورهای توسعه‌یافته و حتی از برخی کشورها مانند ترکیه، عربستان و امارات نیز پایین‌تر است. این آمارها نشان می‌دهد معضل اقتصاد، فقط کمبود منابع یا فشار بیرونی نیست بلکه یک معضل ما، شیوه مصرف و مدیریت منابع موجود است. براساس چنین واقعیتی‌هایی، سخن رئیس جمهوری در اردبیل را بهتر می‌توان دریافت که «مهم‌ترین عامل تورم خود دولت است»، این جمله بازتاب یک واقعیت اقتصادی است، این واقعیت که در ایران، دولت به بزرگ‌ترین کارفرما و مصرف‌کننده تبدیل شده اما بازدهی و ارزش افزوده حاصل شده تناسبی با حجم منابع مصرفی ندارد. وقتی عمده درآمد دولت صرف هزینه‌های جاری شده و سهم سرمایه‌گذاری کاهش می‌یابد، اقتصاد وارد چرخه‌ای فرساینده می‌شود. در این شرایط اگر منابع کافی نباشد دولت ناچار می‌شود برای تأمین هزینه‌ها به استقراض یا چاپ پول متوسل شود. این مهم‌ترین عامل ایجاد تورم ساختاری و مزمن در اقتصاد ایران است. به عبارت دیگر بزرگ بودن دولت، نه نشانه قدرت، بلکه نشانه گاستی است. نظام اداری که ارزش افزوده آن به اندازه هزینه‌ها نباشد، به جای کمک، به مانع توسعه بدل می‌شود.

سخنان رئیس جمهوری یک پیام روشن داشت: مسأله اصلی کشور بهره‌وری است، نه صرفاً کمبود منابع. وقتی عالی‌ترین مقام اجرایی به مدیران و مردم می‌گوید «کاری انجام نمی‌دهیم، اما مصرف داریم»، یعنی این مسأله را روی میز همه دغدغه قرار داده و زمان آن رسیده تا جامعه و نخبگان به این مسأله بپنبدیشند. این بیان و نگاه، دعوت به یک تغییر رویه است؛ این رویه که اقتصاد ایران نیازمند تغییر فرهنگ کار، نظام مدیریتی و نگرش به منابع است. نمی‌توان با ساختارهای گذشته که به وضع امروز رسیده، به آینده متفاوت رسید. البته که بهره‌وری صرفاً محدود به نظام اداری نیست و در همه عرصه‌های اقتصادی و اجتماعی موضوعیت دارد؛ عرصه‌هایی چون انرژی، کشاورزی یا صنعت و خدمات که کدام ارتقای بهره‌وری عامل مؤثر برای تحول و بهبود این عرصه‌هاست. به همین دلیل اقتصاددانان، بهره‌وری را نه انتخاب، بلکه ضرورت تجدید حیات اقتصادی ایران می‌دانند. یکی از دلایل پایین بودن بهره‌وری، فرهنگ اداری و سازمانی است که بر حضور فیزیکی تأکید دارد تا بر نتیجه. همان‌طور که رئیس جمهوری اشاره کرد، حضور کارکنان بدون کار مفید صرفاً به معنای مصرف منابع عمومی است. تغییر این فرهنگ نیازمند بازنگری در نگرش عمومی نسبت به کار، انضباط، نوآوری و ارزش آفرینی است. تا زمانی که موفقیت بر اساس «حضور» سنجیده شود نه «نتیجه»، بهره‌وری پایین خواهد ماند.

سخنان رئیس جمهوری بر وحدت حداکثری تمرکز داشت و نمایندگان خواهان اقدامات عملی برای حل مشکلات مردم بودند. دو نکته انکابی که مکمل زندگی‌گردن زد. زیرا بدستبائی به حد بالاتری از بهبود وضعیت معیشتی ایجاد رفاه و آسایش سبب خواهد شد، اختلافات و ناپسمانی‌هایی که می‌تواند وحدت‌شکن باشد، متوقف شود.

مردم در میان می‌گذارد. این شفافیت، شروعی است برای بازاندیشی در مسیر توسعه ایران.

رئیس جمهوری در شورای برنامه ریزی و توسعه استان اردبیل:

دولت بیش از حد بزرگ است

رئیس‌جمهور ایران

نگاه متفاوت به پیشرفت فراتر از نفت و گاز

یکی از محورهای کلیدی سخنان رئیس جمهوری در اردبیل، نقد وابستگی تاریخی اقتصاد ایران به منابع طبیعی بود. او گفت: «کشورهای زیادی وجود دارند که نفت و گاز ندارند و مجبورند آن را خریداری کنند، اما نتوانسته‌اند به خوبی پیشرفت کنند. کافی است جور دیگری ببینیم و طور دیگری عمل کنیم.» پزشکشان بر نقش مساجد به عنوان نهادهای اجتماعی چندبعدی تأکید کرد و گفت: «نباید مسجد را فقط محل نماز دانست. همه مسائل محلات باید در مسجد مطرح و مدیریت شود؛ از خیرین و سمن‌ها گرفته تا روحانیت و احزاب، همه می‌توانند در این مسیر نقش داشته باشند».

مدیریت علمی

بحران آب و انرژی

یکی از چالش‌های کشور که در این سفرمورد توجه ویژه قرار گرفت، بحران آب و ناترازی انرژی بود. رئیس جمهوری در جلسه شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان تأکید کرد: «با مشورت علمی و

کشورهای زیادی وجود دارند که نفت و گاز ندارند و مجبورند آن را خریداری کنند، اما نتوانسته‌اند به خوبی پیشرفت کنند. کافی است جور دیگری ببینیم و طور دیگری عمل کنیم

که پیش‌تر ۶۸۰۰ مترمکعب بود، به دلیل قوانین، برنامه‌ها و طراحی‌های اشتباه امروز به حدود ۱۰۰،۱۲۰۰ یا حتی ۸۰۰ مترمکعب کاهش یافته است. این سؤال مطرح است که با چنین وضعیتی می‌خواهیم شهر، استان و کشور را به کجا ببریم؟ این من و شما هستیم که باید تصمیم بگیریم، مطالعه علمی انجام دهیم، بررسی کنیم و ببینیم با این آب، هوا، زمین، خاک و معادن، بهترین روش ممکن برای توسعه چیست.»

رئیس جمهوری گفت: «مدیریت باید به اهل تخصص و شایستگی سپرده شود.»

چالش بزرگی به نام تورم و دولت فربه

پزشکشان در بخش دیگری از سخنانش به مشکلات اقتصادی کشور پرداخت و یکی از ریشه‌های اصلی تورم را «بزرگی بیش از حد دولت» دانست. رئیس جمهوری با بیان اینکه «یکی از بزرگ‌ترین عوامل تورم، بزرگی بیش از حد دولت است» افزود: «واقعیت این است که ما خودمان مقصر اصلی ایجاد تورم هستیم. در مجلس نیز همین موضوع را مطرح کردم و گفتم باید کمک کنیم تا ادارات کوچک

مقصر اصلی ایجاد تورم هستیم. در مجلس نیز همین موضوع را مطرح کردم و گفتم باید کمک کنیم تا ادارات کوچک ماقشین داشته باشیم، اتاق بزرگ، منشی، ماشین داشته باشیم، واقعا باید در شیوه اداره در حالی که گاه این سالن‌ها در طول هفته فقط یک‌بار و گاهی در طول ماه حتی یک‌بار هم استفاده نمی‌شوند.» وی با اشاره به اینکه «تورم حاصل گسترش بی‌رویه و ولخرجی‌های غیرضروری است، به ضرورت اصلاح ساختارهای اداری و مدیریتی کشور اشاره کرد و گفت: «سیاری از ادارات و سازمان‌ها را می‌توان ادغام کرد و حتی برخی را تعطیل نمود، بی‌آنکه اخراجی صورت گیرد یا نان کسی بریده شود؛ بلکه فقط برای آن است که هزینه‌های بی‌مورد بر دوش کشور ایجاد نشود.»

رئیس جمهوری با اشاره به فشارها و

تدوین بودجه عملیاتی و حل ناترازی‌های مالی کشور بود. به همین دلیل مسعود پزشکیان در سخنان خود یک بار دیگر بر حذف بودجه بخش‌هایی که مسأله‌ای از مردم و کشور را حل نمی‌کنند و خروجی و عملکرد قابل دفاعی ندارند، تأکید کرد. رویکردی که محمدباقر قالیباف رئیس مجلس شورای اسلامی هم در ادامه آن، ابزار امیدواری کرد که در مسیر جلسات مستمر رئیس جمهوری، معاونان و وزرای دولت، به بهره‌گیری از فرصت این جلسات برای اجماع‌سازی و تصمیم‌گیری برای حل مشکلات اقتصادی منتهی شود. به گفته قالیباف و همچنین بر اساس روایت و ارزیابی که تی چند از نمایندگان مجلس در گفت‌وگو با «ایران» داشتند، اراده دولت و جمع‌بندی جلسه‌اش با وکلای ملت، تدوین بودجه عملیاتی و کوچک‌سازی دولت است؛ این دو هدف، هر دو جزو اولویت‌های مهم دولت و هدفگذاری‌های برنامه هفتم توسعه است که قرار است با تشکیل کمیته‌های مشترکی میان دولت و مجلس، دستورالعمل‌های لازم برای پیاده کردن سیاست‌های مشترک دو قوه برای نیل به این اهداف تشکیل شود. اولین اظهار نظر مسعود پزشکیان در این باره اول شهریورماه در دیدار با مدیران رسانه‌های مطرح شده بود. رئیس مجلس شورای اسلامی در این دیدگاه که در جلسه سشن‌شدن مجلس شورای اسلامی حضور داشتند، در عین حال نگران حاشیه‌سازی‌های سیاسی و جناحی و ایجاد دست‌اندرزاهای غیرطبیعی در برابر عملیاتی شدن این ایده ضروری کشور هم هستند.

مجلس و دولت از

فضای همدلی صیانت کنند

جعفر قاروبی
عضو کمیسیون اقتصادی

نفس حضور رئیس جمهوری در جمع نمایندگان و نشست مشترک دو قوه حتی به صورت غیرعلنی نتایج و پیامدهای مثبتی در افکار عمومی دارد. با وجود اینکه یک ایراد وارد است به این جلسات آن است که هر دو قوه تمرکز بیشتری بر مشکلات و دست‌اندرزاهای پیش رو دارند. حال آنکه توقع

آن است که چه نمایندگان و چه تیم اقتصاد دولت در عین یادآوری مشکلات راه حل‌های خود را ارائه کنند. البته در جلسه اخیرآنچه از سوی دولتمردان مطرح شد بر ضرورت عملیاتی کردن بودجه و اختصاص بودجه بر اساس عملکرد تمرکز داشت. به شخصه و به نمایندگی از همکارانم اعلام می‌کنم که آمادگی داریم در انجام این مهم با دولت همراهی کنیم. البته مهم این است که دولت اراده جدی از خود بروز دهد و لایحه بودجه متفاوتی به مجلس بیاورد. همچنین که به نظرم باید از قبل هماهنگی‌های لازم با مجلس صورت بگیرد. همچنین از همکارانم در مجلس می‌خواهم که از رهنمودهای رهبر معظم انقلاب پیروی و از فضای تعاملی بین دولت و مجلس محافظت کنند.

بودجه عملیاتی؛ یعنی توزیع عادلانه منابع کشور

احمد بیکدلی
عضو کمیسیون اجتماعی

آنچه در جلسه غیرعلنی مشترک مجلس، رئیس جمهوری و تیم اقتصادی دولت مطرح شد، حکایت از آن داشت که دولت و اکثریتی از نمایندگان بر سر عملیاتی کردن بودجه یعنی پرداخت بودجه به هر نهاد متناسب با گزاشنی که از خروجی و عملکرد آن ارائه می‌شود، اتفاق نظر پیدا کنند. اراده جدی رئیس جمهوری بر سر این موضع که منابع محدود کشور به ارگان‌هایی که هیچ کاری برای مردم انجام نمی‌دهند، اختصاص پیدا نکند؛ در فضای

سخنان‌شان آشکار بود. این درحالی است که رهبر معظم انقلاب نیز در رهنمودهایی که در دیدار اعضای دولت با ایشان مطرح شد، همین رویکرد را مورد تأیید و تأکید قرار دادند. با این وجود همچنان این نگرانی وجود دارد که این نگاه در مقام عمل با برخی حاشیه‌سازی‌ها و وکلای ملت مواجه شود. به شخصه به عنوان یکی از وکلای ملت متقدم بودجه‌ای که حاصل فروش منابع نفت و گاز متعلق به همه مردم و مالیاتی است که پرداخت می‌کنند، نباید در اختیار مؤسساتی قرار بگیرد که خروجی و عملکرد قابل دفاعی ندارند. کما اینکه برخی از این نهادها و مؤسسات منابع درآمدی دیگری هم دارند و در عین حال از دولت هم بودجه می‌گیرند. بر همین اساس امیدوارم رئیس جمهوری بتواند با عبور از هرگونه اعمال فشار سیاسی محکم و استوار بر سر اعتقاد خود بماند و مجلس نیز با چنین لایحه بودجه‌ای که از سوی دولت ارائه خواهد شد همراهی کند.

کوچک‌سازی

دولت به حذف

ساختارهای

زائد، آن هم از

طریق ادغام

ساختارهای

موجود است

کوچک شوند. همه می‌خواهیم رئیس باشیم، ماشین داشته باشیم، اتاق بزرگ، پیش رو داشته باشیم و سالن کنفرانس داشته باشیم؛ در حالی که گاه این سالن‌ها در طول هفته فقط یک‌بار و گاهی در طول ماه حتی یک‌بار هم استفاده نمی‌شوند.» این سخن رئیس جمهوری نه به معنای کاهش کارمندان یا کاهش حقوق و مزایای آنان، بلکه به معنای فقدان بهره‌وری است، بهره‌ری که به نظر می‌رسد اکنون با اصلاح ساختار اداری از مسیر کوچک‌سازی عبور می‌کند. کوچک‌سازی هم به نوبه خود، از طریق اصلاح ساختارها با ادغام ساختارها است و این بخش عمده عملیاتی کردن بودجه در درون دولت است. هرچند در بیرون دولت، عملیاتی کردن بودجه معنای دیگری دارد، اما چندان متفاوت با این نیست. هه‌شبه گذشته، آخرین روز کاری مجلس شورای اسلامی، با حضور رئیس جمهوری و تیم اقتصادی دولت در بهارستان طی شد. جلسه غیرعلنی سه ساعت و نیمه‌ای که موضوع اصلی آن طرح مسائل و مشکلات پیش روی کشور، ریزینی بر سر چگونگی

عملی پرداخت می‌شود. پیامد این سخن هم این است که هر نهاد یا سازمان درون کشور دولت، که خروجی اینجینبی برای دولت، کشور و مردم نداشته باشد، نمی‌تواند مانند گذشته از منابع بودجه‌ای بهره‌مند شود. اولین پیامد این تغییر رویه متوجه خود دولت خواهد بود، یا به عبارت دیگر، کوچک‌سازی دولت را باید اولین الزام این تغییر رویکرد دانست. حذف ساختارهای زائد، آن هم از طریق ادغام ساختارهای موجود است؛ امری که به عنوان اولین تجربه عملی دولت چهاردهم اکنون در وزارت جهاد کشاورزی و مجلس برای نوشتن و تدوین یک بودجه عملیاتی، «توافق ضمنی» بودجه یک معنی دارد، اما چندین پیامد، معنی چنین بودجه‌ای این است که هر منابع، اعتبار و پولی فقط به «کار» یا نتیجه

مجلس

همراه خوارزمی

گروه سیاسی

در جلسه مشترک سه‌شنبه گذشته دولت و مجلس چه گذشت؟ آیا به بیان تعارفات سیاسی و خوشامدگویی‌های مرسوم طی شده یا خروجی عملی هم برای مردم داشت؟ گزارش‌های رسانه‌ای، به همراه اظهارنظر نمایندگان مجلس خطاب به «ایران» نشان می‌دهد این جلسه دو دستورکار داشت و یک خروجی. دستورکار این جلسه، بررسی مشکلات اقتصادی کشور بود و ایجاد زمینه برای طرح‌ریزی یک بودجه عملیاتی. خروجی این جلسه را هم مطابق اظهارات نمایندگان می‌توان این‌طور جمع‌بندی کرد: «توافق ضمنی دولت و مجلس برای نوشتن و تدوین یک بودجه عملیاتی.» عملیاتی شدن بودجه یک معنی دارد، اما چندین پیامد، معنی چنین بودجه‌ای این است که هر منابع، اعتبار و پولی فقط به «کار» یا نتیجه

گامی برای درک دقیق

از مشکلات

عباس مقتدایی
عضو کمیسیون امنیت ملی

حضور رئیس جمهوری در مجلس و محتوای جلسه غیرعلنی که برگزار شد، عمدتاً در جهت چاره‌جویی و تلاش برای حل دقیق‌تر و پرتوان‌تر مواعی و مشکلات کشور بود. در این جلسه در قالب نطق رؤسای کمیسیون‌های تخصصی مجلس و نیز برخی از دست‌اندرکاران اصلی دولت بویژه رئیس سازمان برنامه و بودجه، تلاش شد تا درک دقیق‌تری از واقعیت‌های روز جامعه مطرح شود و در همفکری میان مجلس و دولت تفکر روشن‌تری برای کشور و رضایت افزون‌تر مردم حاصل شود. آنچه در این جلسه در گانون قرار داشت برنامه‌ریزی و تلاش برای جایگزین کردن دولت بود و امیدواریم در آینده نزدیک نتیجه اقدامات عملی در صحنه بروز و ظهور پیدا کند.

در راستای تحقق همین خواست رئیس جمهوری بر وحدت حداکثری تمرکز داشت و نمایندگان خواهان اقدامات عملی برای حل مشکلات مردم بودند. دو نکته انکابی که مکمل زندگی‌گردن زد. زیرا بدستبائی به حد بالاتری از بهبود وضعیت معیشتی ایجاد رفاه و آسایش سبب خواهد شد، اختلافات و ناپسمانی‌هایی که می‌تواند وحدت‌شکن باشد، متوقف شود.